

LIEUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
"LIEUVIS"
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ii METAL.

SÃO PAULO, 1935 m. Vasario - Fevereiro mėn. 16 d. 2523855 NR. 7 (319)

Septyniolika metų.

Šįmet vasario 16 dieną švenčiame jau septynioliktus Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo metus. Tai labai trumpas laikotarpis, palyginti su Lietuvos, kaip valstybės, amžiumi. Vasario 16 dieną sulaukėme 17 metų nuo tos dienos, kada Lietuva visam pasauliui viešai pasakė, norinti būti laisva, nepriklausoma. Nuo tos dienos Lietuva, amžius vergavusi svetiniams, vėl pradėjo egzistuoti, kaip valstybė, nuo nieko nepriklausoma.

Septyniolika metų — tai trumpas laikas tautų ir valstybių gyvenime. Tačiau Lietuva per tą trumpą laiką tiek padėjęs pirmykn, kad ją keičioliką metų nematūsiams šiandien sunku be paminti.

Lietuva paskelbė Nepriklausomybę tuo laiku, kada jos teritorijoje dar viešpatavo žiauri vokiečių okupacija, kada tik baigiantis didžiajam karui, di dešne jos dalis buvo paversta griuvėsiams. Lietuvių tauta buvo sunaikinta medžiaginiai ir pritrūkę moraliai. Bet neūmirant didžiausio skurdo, vargo, prieš paūdos, Lietuvos liaudis išgirdus savo tėvynės garbingųjų sūnų balsą, kad jau atėjo laikas ir Lietuvai keltis iš vergijos ir priešpaūdos, kad jau ir mūsų tėvynė išmūšė laisvės valandą. Ir didžiausiu pasišventimtu, pasiryžimu ir pastipakavimu, ant karo griuvėsių buvo vėl atstatyta Lietuvos Nepriklausomybė.

Daugelis iš mūsų gerai pamena, kaip kūrėsi Lietuvos Nepriklausomybė. Daugeliui teko dalyvauti svanorių pulkuose ir kautis su daug stipresniais Lietuvos priešin, tykojusiais užgulauzti Lietuvos laisvę. Lietuvių tautos noro ir pasiryžimo nieks nenugalėję. Šiandien Lietuva laisva. Ji švenčia 17 nepriklausomo gyvenimo metus, kartu džiaugdamasi savo laimėjimais ir pasiektais darbo vaisiais. O tie darbo vaisiai, iš tikrųjų, labai ir labai dideli.

Šiandien Lietuva sparčiais žingsniais žengia pirmyn visais atžvilgiais. Per tą trumpą laiką Lietuva žymiai susiprėjo tiek medžiaginiai, tiek moraliai. Karo padarytų nuostolių beveik ir žymių neliko. Lietuva naujai atsistatė. Lietuvių tautinis susipratimas ir gi žymiai susiprėjo. Atsirado šimtai ir tūkstančiai naujų mokyklų, įstaigų ir t. t. Šiuo metų Lietuva jau daugeliu atžvilgių prisivijo kultūringas tautas.

Vasario 16 dieną visai mūsų tautai yra ypatingai brangi. Lygiai brangi ji yra ir mums išsvians. Mes irgi kartu su visa mūsų tauta džiaugiamės Lietuvos pasiektais laimėjimais.

São Paulo lietuviai šįmet vasario 16 d. ypatingai džiauginami ir brangi, kad tą dieną atidaromas dar viešas, jau trečiasis šis odes. Lietuvių kniūbėdins — Dr. V. Kudirkos, to Lietuvos

laisvės pranašo, vardo rūmai. Didžiu lė ir graži rūmų salė bus pavadinta tragingai žuvusių mūsų tautos didvyrių — Dariau- ir Girėno vardu. Šįmet vasario 16 d. mes, lietuviai išsvians pasėvesime amžinąjį paminklą — mokyklą Dr. V. Kudirkai atminti ir mokyklos salę žuvusiems tautos karžvigiams — Dariau ir Girėnui atminti.

Šiandien Lietuva džiauginasi savo darbo vaisiais. Džiauginamės ir mes kertu su ja, jos ir savo ko onijos darbo vaisiais. Nors mes ypatingai daug ko nenuveikėm, kažin ko nepasiekėm, bet atsizvelgiant į sunkias gyvenimo aplinkybes ir darbo sąlygas, vis tik ir mūsų padarvta gana daug.

Gerėja šiek tiek lietuvių kolonijos medžiaginė ir moralinė padėtis. Nesimato jau tiek daug skurdo ir vargo, kaip prieš porą — trejetą metų. Atsiranda kiek daugiau darbo. Lietuviai jau kiek lengviau uždriba sau šduonos karni. Lietuvių kolonijos tautinis susipratimas taip pat auga. Lietuviai (žinoma, ne visi) nuoširdžiai, kiek galėdami remia bet kokį lietuvišką kultūrinį darbą. Mūsų kultūrinės organizacijos stiprėja, lietuvių mokyklos kasdien daro pažangą, mokyklas lankančių lietuvių vaikučių skaičius auga. Tai vis yra geri mūsų kolonijos reiškiniai, kurie parodo, kad pas mus ne vien tik visokios blogybės ir negerovės — turi me kaipą ir gero, kuo galime tik pasidžiaugti.

Tiesa, daugeliui iš mūsų dar trūksta lietuviško susipratimo, meilės, pa šventimto. Bet ilgainiui gal ir visi lietuviai supras, kad ne tuo, ne lietuvių ko keliu žengė, kad ne taip dirbti ne tą darbą, kurį privalo dirbti kiekvienas susipratęs lietuvis. Blogo visur yra. Yra ir pas mus. Bet mes dėl to nusi minti neprivalome.

Vasario 16 dieną tegu mūsų visų širdyse sužadina Tėvynės meilė, tautinį lietuvišką susipratimą, kad mes liau tumėms klaidžiojį patamsiais, o rastume visi tikrąjį lietuvišką kelią, kurioo žengtumėm į šviesesnį, laimingesnį rytojū. Taigi, džiaugsmingai minėdami Lietuvos Nepriklausomybės šventę, džiaugdamiesi savo pasiektais darbo vaisiais ir toliau pasiryžkime dar su didesniu pasišventimtu ir pasiryžimu dirbti lietuvišką darbą, kuriuo darbo vaisiais ne tik mes, bet ir mūsų vaikai pasidžiaugti galėtu, o savo Tėvynėi Lietuvai iš širdies sušaukime: Valio, Ne priklausoma Lietuva!

**SKELBKITES
TIK „LIEUVIS“**

Valstybės išdavimo byloje teisiamieji hitlerininkai nori papirkti liūdininkus.

Kaune plačiai kalbama, kad valstybės išdavimo byloje teisiamieji Klaipėdos krašto hitlerininkai nori papirkti svarbesnius liūdininkus. Įdomu, kad šios kalbos pasklido prieš pat liūdininkų apklausinėjimą. Joms pagrinda davė pačių teisiamųjų (ligi teismo buvusių laisvėje) elgesys. Kauno restoraneose galima dažnai matyti stambesnius teisiamuosius girtaujant su liūdininkais. Sakoma, kad prisidengę „vaisėmis“, stambesni teisiamieji pinigais nori papirkti liūdininkus. Be to, asmenys, kurie turi su byla bei jos eiga rei-

kalų, pasakoja, kad į kuriuos liūdininkus daro įtaką teisiamieji naciai bei jų agentai. Jie prikalbinėja liūdininkams atsisakyti duotų parodymų, pažymint, teisme, kad jie „užmiršo“ ką sakė tardytojui. Be to, jie agituojami teisme pasakyti, kad parodymai pas tardytojus ir policijoje įgauti per prievartą.

Sausio 21 d. valstybės išdavimo byla po dviejų savaitių pertraukos vėl prasidėjo. Klausinėjami toliau liūdininkai. Susidomėjimas kuo didžiausias.

Tsb.

Plyšta Vilniaus Katedra.

Prasidėjęs šios žiemos šalčiams, istorinė Vilniaus katedra pradėjo dar labiau plyšti. Prieš pačias Kaledas Katedros lubose atsirado nauji plyšiai 4—6 centimetrų platumo. Lenkai bijodami, kad neįvyktų kokia nelaimė, beveik visą Katedrą iškraustė. Ar paitys katedra išgelbėti nuo galutinio

sugriuvimo, tuo tarpu nežinoma, nes lenkai jos sutaisymui nesukrapšto pinigų. Sąryšy su katedros nauju skilimu, lenkų endekai kelia klausimą apie perlaimą istorinių karališkų karstų iš Vilniaus į Krokuvą, t. y. Vavelin, kur pa laidoti Lietuvos — Lenkijos karaliai.

Tsb.

Revoliucija Urugvajuje jau pasibaigė.

Urugvajaus ambasadorius Rio de Janeiro oficialiai paskelbė žinią, kad revolucinis judėjimas Urugvajaus Respublikoje galutinai likviduotas. Vyriausybė davė įsakymą atleisti visus savanorius, kurie buvo stoje kovoti prieš sukilėlius. Daugybė sukilimo vadų suimta ir jie laukia teismo. Vyriausybė studijuoja priemones, kurių manoma

įimtis priešvalstybinį elementą. Visoje šalyje viešpatuoja tvarka ir ramybė. Oficialės žinios nieko nepranešia apie revolucijos pasekmes. Nieko nežinoma, kiek žmonių žuvo, kiek sužeista ir kiek padaryta nuostolių. Iš viso ko galima spręsti, kad nuostoliai yra labai dideli.

Brazilijos prekybos misija atvyko Anglijon.

Iš Londono pranešama, kad Brazilijos prekybos delegacija, kuriai pirmininkauja ministeris Souza Costa, vasario 15 dieną atvyko Anglijon. Kaip žinoma, ši prekybos delegacija buvo Amerikoje, kur pasirašė prekybos sutartį tarp Brazilijos ir Amerikos Jungtinių Valstybių. Tuo pačiu tikslu delegacija atvyko ir Anglijon. Anglijoje delegacija taip pat turės daug svarbių pasitarimų

prekybos bei ekonomiais reikalais, liečiančiais Brazilijos ir Anglijos prekybos santykius. Anglų spauda pažymi, kad Brazilijos delegacijos apsilankymas Anglijoj yra didžiai reikšmingas abiejų valstybių prekybos reikaluose. Spejama, kad delegacijai misija ir Anglijoj pasiseks visais atžvilgiais, kas matyti iš Anglijos šios vietos spaudos.

Austrija Prieš Hitlerininku Vokietija.

Buvęs Austrijos užsienių reikalų ministeris vienam susirinkime pasakė svarbią kalbą, kurioje išdėstė pačių pavojų Austrijos nepriklausomybei. Eksministeris tarp kitko pareiškė: „Neprašome Italijos ir Prancūzijos, kad jos mus proteguotų nuo Austrijos nacių.

Mokėsime nugalėti juos savo pačių įėgomis, bet prašome, kaip maža tautai, kuri esame, kad mus gintų nuo 60 milijonų tautos, kurioje viešpatuoja hitlerizmas, norintis mus sunaikinti“.

LIETUVOJE

Baisus šeimos išdymas Lietuvoje.

Sausio 7 d. vakare Biržų apskr. N. Radvilskio valdė, Latvelių kaimo buvo išduyta visa Janonių šeima. Pasirodė, kad kelių žmonių žudiku yra tos pačios Janonių šeimos narys Jonas, 20 metų amžiaus. Iš pradžių jis visiems sakė, kad Janonių šeima išduota pro laukus įsiveržę plėšikai, kurie dar pagrobė 1500 litų. Bet vėliau, policijos kvotams, žmogžudys prisipažino šį darbą padaręs. Kitus nužudęs todėl, kad su jais nesantaikoje gyvenęs.

Žmogžudystei jau jis seniau ruošėsi. Sausio 7 d. vakare į gyvenamą trobą atsinešė geležinę stangą. Pirmiausia ją drožė lovoje guliniams savo tėvui ir keliais smugiais į vietoje užmušė. Paskui patamsėjo tjo prie kitos lovos, kurioje gulėjo dvi jo seserys — Aldona ir Matilda. Jas taip pat užmušė. Vos tik motinai atsidarius duris, sūnus Jonas ją pasitiko ir stangos smūgiais vietoje nužudė. Pagaliau kirviu tame pačiame kambaryje užmušė ir savo brolių Julijų. Išduyta Janonių šeima buvo pasiturinti ūkininkai. Žudikas suimtas ir pasodintas į kalėjimą.

Tsb.

Visur labai smarkūs šalčiai.

Lietuvoje didžiausias šaltis kaikiuriose vietose buvo pasiekęs 26°. Sausio 8 d. Kaune buvo 20° šalčio. Kaikiuriose upėse ledas įėjo per pusę metro.

Maskvoje šalčiai buvo pasiekę 50°. Sausio 8 d. šalčiai laikėsi tarp 19° ir 45°. Kryme buvo 19°. Tuo tarpu Rusijos šiaurėje, kaip tai Nauj Zemej ir kitur buvo vos keli laipsniai žemiau nullo.

Vilniuje šaltis pasiekė 33°. Vėlavosi traukiniai. Kaikiur sutrūko gelež. begiai.

Rygoje šaltis pakilo iki 33°. Daug Latvijos mokyklų neveikia. Latvijos šalčiai dar kyla.

„Pasaulio Lietuviai“.

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Petro Rusecko redaguojama rinktinė knyga: „Pasaulio Lietuviai“ jau pradėta spausdinti. Knyga bus apie 300 puslapių, apšvieta iliustruota. Knygoj bus daug žinių apie viso pasaulio lietuvius ir jų gyvenimą. Knyga, išėjus iš spaudos, kainuos apie 6 litus, bet kas užsisakys, kol knyga dar neišėjus iš spaudos, moka 3 lt. 50 cent., su persiuntimu 3,80 lt.

Australijos lietuviai.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti gavo žinių, jog iš viso Australijoje ir Tasmanijos saloje gyvena 235 asmenys kurie sakosi, jog esą gimę Lietuvoje. Iš jų 119 vadina save tikrais lietuviais. Jie turi savo draugiją, kuriai Draugija Užsienio Lietuviams Remti pasiuntė dėdę knygą.

Grazi parama biednuomenės vaikams.

Lietuvos Vaiko Draugijos Kauno skyrius išlaiko Šančiuose 2 vaikų darželius, kuriuose auklėjama ir maitinama apie 150 Kauno biednuomenės vaikų. Šių darželių naudai gruodžio 1—31 d. Šančiuose L. V. D. K. skyrius buvo surušta loterija, kuri davė pajamų 1.787 lt. 35 c., išlaikų gi buvo 754 lt. 63 c., gryno pelno 1.032 lt. 72 c. Didžiausias fantas: ažuolinę spintą išlošė Galvanauškas (Juozapavičiaus pr. 39) ir šilkinę antklodę Navickienė (II os div. štabo filgelis).

Vokiečiai apleidžia Lietuvą verkdami.

Kai 1923 metais Klaipėdos kraštas, su 2400 ketvirtainių kilometrų plotu ir apie 140.000 gyventojų perėjo Lietuvai, to krašto vokiečiams buvo palikta teisė priimti (optuoti) Vokietijos pilietybę ir per tam tikrą laiką išsikraustyti į Vokietiją. Vokiečių valdžia per savo konsulatą bei agentus, ragino klaidėškius vokiečius neoptuoti Vokietijos pilietybę o, palikti Lietuvos pilie-

čiais, kad Lietuvoje jie stiprintų ir palaikytų vokiškumą. Vis tik tai gera daliais klaidėškių vokiečių optavo Vokietijos pilietybę, bet paliko gyventi Klaipėdos krašte.

Pernai Lietuvos valdžia kai kuriems Vokietijos piliečiams, kurie užsiėmė kurstytais prieš Lietuvos respubliką, nedavė darbo leidimų, ir jiems buvo pasiūlyta išsinešdinti Vokietijon. Taip du nedideli būreliai vokiečių išsikraustė į „Vaterlandą“. Bet štai pats vokiečių konsulas Klaipėdoje ėmė organizuoti vokiečių gabenimą į Vokietiją. Pirmiausia tokius, kurie yra buvę Vokietijos valdininkai ir dabar gaudavo iš vokiečių valdžios pensijas, jiems buvo pagrąšita atimti pensijas, jeigu jie negrįž į Vokietiją, o vokiškuosius pinigų leis pragyvenimui nepakankiamis Lietuvos žemėje. Ir taip vokiečių konsulas jau paruošė tris grupes po maždaug 100 žmonių ir išsiuntė į Vokietiją.

Trečioji grupė, 100 žmonių, iš Klaipėdos išsikraustė sausio 10 d. Ir štai bloga jiems buvo sočioj Lietuvos žemejė; jie prieš ją visai burnojo, šmeižė, žemino. O į „Vaterlandą“ kai atėjo laikas apiešti Lietuvą ir važiuoti tai visi iškeliaujantieji vokiečiai graudžiai verkė; kai kurios moterys net alpo. Ir buvo ko jaudintis. Kai gaudavo pensiją, tai Lietuvoje, kur toks pragyvenimas pigus „bajoriškai“ gyvena. O Vokietijoje su tokiu pinigų teks labai skursti, nes ten pragyvenimas bent trigubai brangesnis. O kas darbo ieško, tai teks sunkiai verstis krašte, kur yra milijonas bedarbių. Taip išdidiems vokiečiams teko apraudoti apleidžiamą Lietuvos žemę...

Tsb.

Lietuvoje stybą ne krizė nesutabdo.

Visuose Lietuvos miestuose ir kaimuose, tiek pernai, tiek šiemet buvo varoma smarki stybą. Statomi privats ūkiai, mokyklos ir kitos viešos įstaigos. Žiroma 1934 m. Lietuvoje stybą buvo silpnėję negu taip vadinamais „riešiniais“ laikais. Dabar Lietuvoje didelis dėmesys

kreipiamas į mokyklų stybą. Pernai metais įvairių rūšių mokykloms pastatyta apie 80 naujų gražių trobesių. Namus stato ir įvairios visuomeninės ir kultūrinės organizacijos. Šaulių sąjunga vienu svarbiausiu savo kultūrinio uždavinio laikė šaulių namų statymą. Šaulių namai tautos namai. Juose ausi būria visos apylinkių kultūrinės organizacijos. Jos visos šauliams ir padeda savo namus statyti. Kultūrinio organizacijų namai daugiausiai statomi visuomenės lėšomis.

Taigi ir perėtais metais Lietuvoje pastatyta daug namų. Kaip visada, taip ir pernai smarkiausia stybą ėjo miestuose. Kaune išaušo didžiuliai, gražūs žemės banko namai, kituose miestuose pastatytos naujos ligoninės, savivaldybių namai ir kitos valdžios įstaigoms patalpos. Stybą kasmet droda keliems tūkstančiams darbininkų darbo. Namai statomi daugiausiai iš savo medžiagos. Nežiūrint ekonominės krizės spaudimo, Lietuvoje stybą eina ne lėtu tempu.

Tsb.

Karoliui Vairui — Račkauskui 30 metų literatūrinio darbo.

Šiomis dienomis žymiam Lietuvos rašytojui ir publicistui Karoliui Vairui — Račkauskui suėjo 30 metų literatūrinio darbo. Šios sukaktuvės stybą Lietuvos spaudoje ir literatūroje buvo tik kamai pamintetos. Dabar Karolis Vairas gyvena Kaune, bendradarbiauja Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščiuose. Be to, baigia spaudai rengti du didžiulius verstines literatūrus veikalus.

Tsb.

P. Babickas — į Sovietų Rusiją.

Lietuvos rašytojas ir žurnalistas Petras Babickas, kuris perėta vasarą Vilniaus vadavimo reikalais lankė Amerikos lietuvių kolonijas, netrukus išvažiavo į Sovietų Rusiją studijuoti filmų režisūrą. Ji ten siūnoma Lietuvos švietimo ministerijai. Mat, organizuojant lietuviškas filmas pastatymą, Lietuvoje nėra gerai patyrusio lietuvių filmų režisieriaus.

Tsb.

Ed. Pažėra.

KOLONIZACIJA.

(tąsa)

Dauguma sėdėjusių prie stalo vaikų nuolat užgerdavo vynu, kiti vandeni.

Ėmėm kalbėtis su stalo kaimynais. Sužinoje, kad aš keliauju po Braziliją, jie man pirmaė visokių adresų, kur galima rasti gražių kalnų, kalnų, krioklių, upių pakrančių ir k. Susipažinau su keliais gana žymiais senjorais.

Po vakarienės tuoj ėjau miegoti, nes būvau gerokai pavargęs ir turėjau anksti kelti kitai tolimesnei kelionei.

Traukinys lekia per Paranos (Brazilijos estadas) laukus, miškus, upes ir kalnus. Laukinis kraštas. Kampos (ganyklose) kur-ne kur matoma didžiulės bandos galvijų, kuriuos gano raiti piemens „gaučai“. Keletas tokių „gaučų“ važiuoja su mumis traukinyje. Gražūs, augaloti vyrnai, plačiais kraštais skrybėlemis, ilgais batais, pentiniais, didžiules skepetos pavidalo palerina (apsiastu), gražii, spalvotu, skareles pavidalo, kaklaraiškių ant kaklo. Jie skiriasi iš kitų brazilų savo rimumu, tyla. Paprastai brazilai labai šnekūs žmonės.

Privaziuojam gana gražų Kastro miestelį, toliau Ponto Grosso. Nuo Pon-

to Grosso traukinys pradeda sukti į rytus, artėdamas prie Atlanto vandenyno. Privaziuojame nepaprastai gražius Iguašų upės pakraščius. Upė bėga per kalnus, miškus, raudama glišiausią vągą, griudama akmenis krantus, risdama didžiulius akmenis, krisdama kriokliais nuo kalnų į žemesnes vietas. Privaziuojame Kuritybą — Paranos est. sostinę. Nedidelis miestelis, perpus mažesnis už Kauną, gana švarus.

Lenkai Kurityboje.

Kurityba yra nevien Paranos sostinė, bet ir lenkų — emigrantų Brazilijoje kultūrinis ir ekonominis centras, nes didžiausia lenkų emigrantų dalis susispietusi Paranos estade apie Kuritybos miestą.

Į Braziliją lenkai pradėjo emigruoti maždaug prieš 60—70 metų. Pradžioje juos vertė bėgti rusų persekiojimui po 1863 m. sukilimo, vėliau lenkai važiavo patys savo noru. Brazilijos vyriausybė emigrantus parėmė, duodama lengvoms sąlygomis išsimokėti žemės. Patogiausias klimato atžvilgiu vietas pasirodė Paranos, Santa Katerinos ir Rio Grande do Sul estaduose. Čia ir įsikūrė pirmieji lenkų kolonistai — žemdirbiai. Truputį vėliau, matydama emigrantų — žemdirbių didelę valstybei naudą, Paranos vyriausybė pradėjo dova-

nai gabenti emigrantus, kad jie dirbdami ūkyje, keltų krašto gerovę.

Dabar Brazilijoje priskaitoma virš 250.000 lenkų. Didžioji dalis jų susispietę apie Paranos sostinę Kuritybą. Nemaža yra Santa Katerinos, Rio Grande do Sul estaduose ir kitur po truputį. Paranos estade lenkai sudaro 18% visų gyventojų. Kurityba — visą lenkų organizacinio gyvenimo Brazilijoje centras.

Lenkų kolonizacija Brazilijoje pradžioje vyko ne organizuotai, be jokios sistemos, be jokio plano. Pirmutinės organizacijos buvo krymai kultūrinio pobūdžio, jos pradėjo steigti maždaug prieš 40 metų ir rūpinosi jaunimo švietimu ir tautiškos dvasios išlaikymu. Tik vėliau, maždaug prieš 30 metų, susikūrė ekonominės organizacijos, prasiidėjo planingas kolonizacijos darbas. Dabar lenkai Paranos estade tiek įsistiprino, kad su jais vyriausybė turi rimtai skaitytis. Jie pagamina 50% žemės ūkio produktų, turi net keletą milijonierių, gydytojų, advokatų, inžinierių, nemaža pasiturinčių žmonių, kurie čia įsigijo turtą ar baigė mokslus.

Visuomeniškas ir organizacinis gyvenimas susispietęs apie du lagerius, kurie tarp savęs veda kovą. Juos galima pavadinti: vieną — tautišku, antrą — katalikišku.

Tautiškas lageris eina drauge su lenkų vyriausybe, dirba kontakte su konsulatu. Jis sudaro didžiulę sąjungą, vadinamą „Związek Centralny“, kuri vienija visas Brazilijos lenkų tautiškas nistačiusias organizacijas. S-ga turi šiuos skyrius: 1) ūkio, 2) Pramonės ir

prekybos, 3) Spaudos, 4) Švietimo, 5) Jaunimo.

1. Ūkio skyrius turi savo žinioje apie 300 dideenių, mašinių ūkio kolonijų ir nemaža pavienių ūkių. Didžiausios kolonijos siekia ligi 3.000 akierių (apie 7.500 ha). Ūkio skyrius parūpi na kolonistams sėklį, trąšų ir mašinų. Nemaža sėklų pargabena iš Lenkijos ir išduoda ūkininkams veltui ar išimui kėjtumai. Skyriuje dirba keil agronomai, kurie, važinėdami po kolonijas, moko ūkininkus žemę dirbti, organizuoja ūkio ratelius. Tokių ūkio ratelių suorganizuota virš 50.

2. Pramonės ir prekybos skyrius parūpiina lenkiškų prekių 150 lenkų krautuvinių, kurie turi Brazilijoj didesnes ar mažesnes krautuves. Be to rūpinasi importuoti į Lenkiją braziliskų prekių, kaip tai, medvilnės, kavos ir kitų. Paskutiniu laiku susirūpinę steigimu prekybos ir pramonės banko Kurityboje.

3. Spaudos skyrius leidžia 8-os organą „Gazeta Polska w Brazylji“, virš 3000 egz. tir. rūpinasi palaikyti kontaktą su spauda tėvyneje, parūpiina jaunimo organizacijoms skaitykloms atatinamos iš Lenkijos literatūros ir rūpinasi įvairiais spaudos ir propagandos reikalais.

4. Švietimo skyrius jungia apie 180 organizacijų, kurios rūpinasi mokyklomis. Viena iš jų, vadina „Towarzystwo Tadeusza Kosciuszki — łączność i Zgoda“, išlaiko Kurityboje gimnaziją.

(b. d.)

Susirūpinkim kolonizacija.

Prieš kelētą metų, susitvėrus Lietuvos Draugijai Užsienio Lietuviams Remti, Lietuvos, visuomenės daugiau emė domėtis išėivių reikalais. Spaudoj pasirodė pagedavimai šaukti Užsienio Lietuvių Kongresą. Dabar jau tokiu kongresu Lietuvoje rimtai rūpinamosi ir net šiais metais žadama jį susaukti. Kongresas svarstys priemones išsaugoti Lietuvos išėivius nuo išautėjimo ir sustiprinti juos materialiskai ir moraliskai.

Negaitime paakyti, kad mes patys ligi šiol Brazilijoje lietuviybės išėiviu nesirūpinam. Žinoma, mums nemaža padeda ir Lietuvos vyriausybė. Bendromis pastangomis įkurtos mokyklos, kviečiami mokytojai, chorvedžiai, koralai; pagaliau statome net ir savo bažnyčias, kurias aukavo bemaž viso pasaulio lietuviai. Žodžiu, griebiamės visų galimų priemonių, kad išsaugoti mūsų jaunąją kartą nuo išautėjimo. Dėjęs mes patys savo akimis matome, kaip nutautėjimo banga nuolat plečiasi ir standanti širdžia klausime savęs, kas mes su mūsų jaunimu po keliolikos metų. Miestas jaunesiems turi nepaprastai įtakos. Mūsų keturios lietuviškos mokyklos — mokyklos ir kelios jaunimo organizacijos nepajėgia su nutautėjimu kovoti. Jeigu Lietuvoje, Lietuvos miestuose — prieš Didįjį Karą dauguma lietuvių išautėjo, tai užsienio lietuviams, gyvenantiems miestuose dar lengviau išautėti.

Lietuviybė išsaugojosi ir nepriklausomybę Lietuvai iškovojosi sodiečiai, kurie gyvena toliau nuo miesto įtakos, mažų ir papročių.

Brazilijoje taip pat mes turime nemažai sveikų lietuviškų šeimynų, kurias dar mažai pajietė nutautėjimo banga. Didžioji dalis (apie 10.000 žm.) dirba fazendose ūkio darbus ir vargsta sveti miestams. Su laiku ir jas išblaškytas, išsiškyrusias prarys bėisus išautėjimo smakas.

Vienintelė geriausia priemonė lietuvių išsaugoti, — sukurti lietuviškas žemės ūkio kolonijas, kuriose susibūrę lietuviai iškovotų materialiskas są-

lygas pragyventi ir išlaikyti lietuviybę. Tik sodietis ūkininkas, atskirtas nuo miesto atlaikys tą smarkią išautėjimo bangą. Panašiai yra susiorganizavę vokiečiai, lenkai ir latviai, tik mes vis dar esame atsilikę.

Ūkio kolonijos kūrimo pradžia jau padaryta. Jau keturi metai, kai padėti pamatai Lietuvių Ūkininkų Djos «Grūdas», bet dėl įvairių priežasčių tas darbas buvo sustojęs. Dabar gana snautsti! Tūkstančiai lietuvių laukia kada ta organizacija vėl pradės veikti ir su kurs Lietuvos Ūkininkų Koloniją Brazilijoje.

Kolonizacijai įvykdyti mums trūksta pajėgių lėšų, delto nekarta teks kreiptis į mūsų brolius lietuivius Tėvynėje. Būsimame Užs. Liet. Kongrese kolonizacijos klausimai bus svarstomi pirmose vietose, delto mums — būsimiems kolonizatoriams reikia gerai susior-

ganizuoti ir mokėti šį taip svarbų netik mums, bet ir visai Lietuvai klausimą tinkamai nušviesti.

Taigi visi, kurjoms rūpi savosios ūkio kolonijos įkūrimas, nesėdėkime rankas sudėję, bet galvinkime apmirusią draugiją arba, pagaliau, jei dauguma tu norės, steikime naują ūkišką draugiją ir ieškokime būdų tokiai kolonijai įkurti.

J. Šimbelis.

Lietuvos vokiečiai važiuo Saran balsuoti.

Sausio 10 ir 11 d. iš Lietuvos Saro kraštan išvažiuo keli vokiečiai dalyvauti plebiscite. Taip pat per Lietuvą pravažiavo Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje gyvenę vokiečiai, ligi 1919 m. gyvenę dabartiniam Saro krašte. Tiek Lietuvoje gyvenantieji, tiek kitų Pabaltijo valstybių vokiečiai balsuoti važiu-

vo pusiau slaptai. Mat, jie nenori, kad visi žinotų, jog jie važiuo balsuoti tik todėl, kad jiems buvo apmokėtos visos kelionės išlaidos.

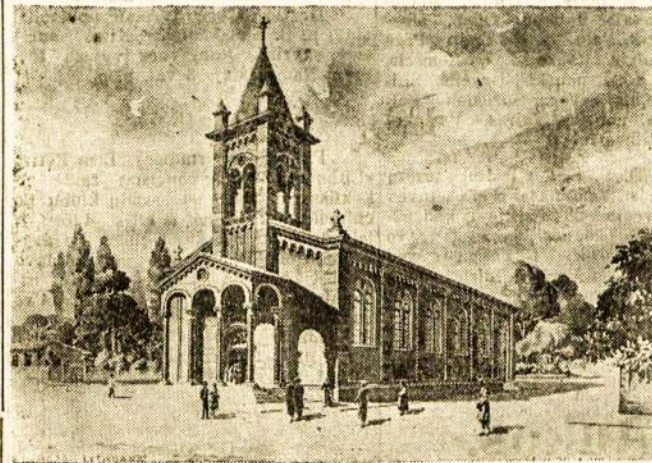
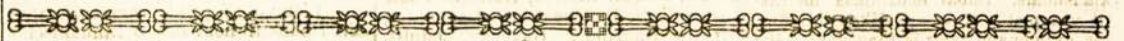
Tsb.

Emigracija iš Lietuvos.

1934 m. iš Lietuvos išvažiuo į užsienius 1519 žmonių. Daugiausiai išvažiuo žydų į Palestiną — 646, į Pietų Afriką — 267, į Amerikos Jungtines valstybes — 177, į Braziliją — 136, į Argentiną — 131, į Urugvajų — 61, į Kanadą — 55, į kitus kraštus — 46 asmenys. 1933 metais iš Lietuvos kitus kraštus emigravo 1300 žmonių.

Tsb.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

STATOMOS BAŽNYČIOS VAIZDAS.

VILLA ZELINA.

Sklypai išimokėjimui, pigiausiomis kainomis, be įnašo ir nuosimčių nuo 30\$000 į mėnesį, kv. met. 10\$000.

Artimiausiu laiku bus pastatyta didžiulė lietuvių katalikų bažnyčia, vėrs 250.000\$000 vertės.

Suinteresuoti gali visuomet patikrinti nuosavybės dokumentus. Daugelis lietuvių jau išimokėjo savo sklypus ir gavo pas Notarą pilnus dokumentus. Pasirink sau sklypą dabar, nes paskui bus per vėlu. Autobusai nuo Senojo Mercado iki vietos 400 reisu.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. Agentūra vietoje, Avenida Zelina, 33 pas

KARLO KORKIŠKO.

Lietuviai Svetur.

Metrašcio «Pasaulio Lietuviai» prenumerata.

Metrašcis «Pasaulio Lietuviai», apie kurį kitu straipsniu plačiau pranešame užsienio lietuvių spaudai Karolis Vaišas, baigiamas spausdinti. Užsaiskančius iš anksto kaina 3 lit. 50 c. Išėiviams iš spaudos, knygos kaina bus 6 litai. Knyga iliustruota, apie 300 puslapių. Prenumeratą geriausia siųsti paštu perlaidomis arba per bankus, Draugijai Užsienio Lietuviams Remti (DULR.), Kaune.

K. V.—AS.

Lietuviai Havajų salose.

Havajų salose, kaip pranešama Draugijai Užsienio Lietuviams Remti, yra lietuvių kaimas, kurį įkūrė buvusios Rusijos lietuviai kareiviai, patekę rusų—japonų karo metu į japonų nelaisvę. Po japonų karo jie persikėlė į Havajų salas. Vieni jų turi savo ūkius, kiti verčiasi cukrinių nendrių auginimu. Draugija deda pastangas užmegsti su jais santykius.

K. V.—AS.

Lietuviai Urugvajuje.

Urugvajuje, Pietų Amerikoje, gyvena apie 10.000 lietuvių. Jie daugiau sial susispietę Montevideo mieste. Dirba skerdyklose. Apskritai, Urugvajaus

lietuviai, išskiriant paskirus asmenis, turi darbo ir gyvena vidutiniškai. Turi ir savo kultūros organizacijas. Beveik visos jos spiečiasi Urugvajaus lietuvių klube, kurs ir vadovauja visam jų kultūriniam gyvenimui. Montevideo lietuvių mokykla turi penkis skyrius su 65 vaikūnais. Mokykloje darbuojasi trys mokytojai, du jų yra lietuviai. Praėjusių metų pabaigoje Draugija Užsienio Lietuviams Remti pasiuntė Urugvajaus lietuvių mokyklai arti 300 vadovėlių.

K. V.—AS.

Lietuvių mokykla Brooklyne.

Žinomas amerikietis rašytojas Pranas Bajoras neseniai kreipėsi į Dr. J. Užs. Liet. Remti, atsiklaudamas dėl vadovėlių jo vedamai Brooklyno lietuvių jaunimo mokyklai. Mokyklai patalpa duoda vietos lietuvių klubas, o p. Bajoras per virš 10 metų nemokamai dėsto jaunimui lietuvių kalbą ir bendrai palaiko juose tautišką dvasia, sau godamas juos nuo visiško išautėjimo. Jo kilnų pasirizimą Draugija aukštai įvertina ir siunčia arti 300 vadovėlių. Būtų gera, jei p. B. joras ir kiti lietuvių išėivijoje svietėjai patiektų Draugijai smulkesnį aprašymą savo mokyklai ir bendrai savo kultūrinės veiklos.

K. V.—AS.

Biržėčiai remia užsienio lietuivius.

Draugija Užs. Liet. Remti, kaip žinoma, teikia visokeriopą paramą užsienio lietuviams ir jų kultūrinėms įstaigoms. Reikalingas tokiam darbu lėšas duoda Lietuvos žmonės, dėdamies prie Draugijos ir mokedami savo nario mokesčius. Neseniai Draugijos skyrius įsi kūrė ir Biržuose. Valdybon išrinkti vietos veikėjai: teisėjas Danulaitis, apskrities viršininkas Rašius, gimnazijos direktorius Vosylius, pramoninkas Vairiakojis ir kt.

K. V.—AS.

Škotijos lietuvių jaunoji karta.

Škotijos lietuviai praneša Draugijai Užs. Liet. Remti apie savo gyvenimą, pabrėždami tai, kad bendrai jaunosios kartos tautiškas sunkiai teišlaikomas. Priežastys yra aiškios: gyvenimo sąlygos, mokykla, draugai. Škotijos lietuvių vaikai lanko mokyklą nuo 5 ligi 14 metų amžiaus. Kasdien jie išėivina mokykloje 7 valandas. Mokykloje įsigijami draugai, su kuriais bendraujama ir išėivos iš mokyklos. Išėivęs iš mokyklos jaunuolis dažniausiai nemoka skaityti, nei rašyti lietuviškai. Norint apsaugoti Škotijos Lietuvius nuo išautėjimo, reikia susirūpinti jaunimo auklėjimu. Uzdavinys nemažas. Mossend anglių mokykloje yra 130 lietuvių vaikų. New Stevenson mokykloje — 72, Glasgow — 160.

Glasgove neseniai įsikūrė Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuri deda pastan-

gas suburti ir apimti visą Škotijos jaunimą. Pradžiai padaryta, Glasgowe jau pradėjo veikti vakariniai lietuvių kalbos kursai.

K. V.—AS.

AFORIZMAI.

— Gražiausia ir graudžiausia vieta pasaulyje regyns yra gailiatingoji meilė, kuri nieko netrokšta sau, kuri nori tarnauti kitiems ir kitus padaryti laimingais. Visa, kas už pinigų perkama — tai niekis prieš meilę veidą, ant mus pasilenkusį ir mums paguodos žodžius išibzdantį.

Foersteris.

— Žmogus ateina į šį pasaulį su gniaužtomis kumštėmis, tarytum sakydamas: visą pasaulį mano; o išėivina iš pasaulio delnus išėives, lyg sakydamas: žiūrėkite, nieko nepasimu su savimi.

Talmudas.

— Aukšas be abejo naudingas dalykas, bet gūvus ir mylintis savo tėvų negūvus, yra daug vertesnis už aukšą.

Linkolnas.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvos neprazus!

Užsienio Lietuvių Metraštis.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti Kaune jau atidavė spaudai visais at žvilgsnis įdomią knygą — metraštį «PA SAULIO LIETUVIAI». Pranešdamas apie tai užsienio lietuviams, noriu pažymėti, kad teko man susipažinti su įvairiais straipsniais, skiriamais tai knygai ir drąsiai galiu pasakyti, kad įdomesnės ir svarbesnės knygos, kurioje būtų taip plačiai gvildinami visi klausimai, liečiantieji užsienio lietuvių gyvenimą, dar neturėjome. Sveikintas yra žygas, kurio rodamos rimtos pastangos susirūpinti Lietuvos išveičių būkle ir rimtai gvildinti jų gyvenimo ir kovos problemas.

Ta p. P. Rusecko knygutė, kurios turinys jau žinomas užsienio laikraščių skaitytojams iš mano pirmesnių rašinių, buvo lyg ir pranešėji, paskelbusi, kad Lietuvoje vėl gyvas ir tikslus su sidomėjimas užsienio lietuvių gyvenimo klausimais. Dabar leidžiamas metraštis yra plačiau ir visapusiškiau dalykas. Čia gvildinami įvairūs klausimai, ieško ma būdų jiems rasti, kalbama apie išveičių santykius su tėvyne, apie jų priaugančios kartos likimą, apie išveičių kolonizacijos galimybes, apie jų kovą už išlaikymą ir kultūrą.

Metraštis «Pasaulio Lietuviai» bus knygos formato, apie 300 puslapių. Jį redaguoja D. U. L. R. sekretorius P. Ruseckas. Ji bus gražiai iliustruota. Įėjus iš spaudos, knygos kaina bus 6 litai. Iš anksto užsiregistravusieji gali ją gauti už 3 litus 50 c. Užsakyti ir prenumeratą reikia siųsti Draugijai Užsienio Lietuviams Remti, Kaune.

Metraštyje «Pasaulio Lietuviai» bus sekantie skyriai: 1) BENDRAS SKYRIUS, kur liečiami bendri mūsų išveičių klausimai: D. U. L. R. uždaviniai; Dariaus ir Girėno užsienio lietuvių diena; viso pasaulio lietuvių kongresas ir sąjunga; ekskursijos Lietuvoje ir laikraštis užsienio lietuvių klausimams rasti.

2) ŽIEMIŲ AMERIKA: Amerikos lietuviai ir jų tautinė sąmonė; Amerikos lietuvių kultūros darbai; Pirmosios amerikiečių gentkartės problemos; Amerikos lietuvių legijonas; Amerikos lietuvių jaunimas; Amerikos lietuvių susivienijimas; Lietuvių Rymo—Katalikų Susivienijimas Amerikoje; Amerikos lietuvių socialistų ir komunistų organizacijos; Tėvynės Mylėtojų Draugija; Amerikos lietuvių vaidmuo kovose už Lietuvos nepriklausomybę; Kansdos lietuvių.

3) PIETU AMERIKA: Brazilija; Brazilijos lietuvių kultūrinė veikla; Lietuvė Brazilijoje; Lietuviai Urugvajuje; Argentinos lietuvių namai; iš Argentinos lietuvių veiklos.

4) AFRIKA, AZIJA, OKEANIJA: Pietų Afrika; Azijos ir Okeanijos lietuviai.

5) EURAZIJA: Lietuviai S. S. S. R.; Mintys apie užsienio lietuvius.

6) VAKARU EUROPA: Anglijos lietuviai; Prancūzijos lietuvių kova tautiškumui išlaikyti; Ispanijos lietuviai; Prūsų lietuviai; Vokietijos lietuviai; Susirinkimininkai ir lietuviškumas Prūsų Lietuvoje; Lenkijos lietuviai; Varšuvos lietuviai.

7) PABALTIJO VALSTYBĖS: Suomijos lietuviai; Estijos lietuviai; Latvijos lietuviai iki Didžiojo Karo; Latvijos lietuviai dabar.

8) KOLONIZACIJA: Kolonizacijos galimybės britų imperijoje; Lietuvių kolonizacijos galimimai Argentinoje; Tukumo provincija kolonijos atžvilgiu;

apie lietuvių kolonijos problemas Brazilijoje.

9). AKADEMINIS SKYRIUS: Akademini D. U. L. R. skyrius; užsienio lietuvių studentija; Amerikos Lietuvių Institutas.

10). INFORMACIJOS: Pilietybė ir turto įsigijimas Lietuvoje; Emigrantams įstatų bei taisyklių ištraukos; Ameribiuro informacijos atvykstantiems Lietuvon; užsienio lietuvių laikraščiai; bibliografija apie užsienio lietuvius; Lietuvos pasiuntinybių ir konsulatų adresai; S. L. A. pildomoji taryba ir kuopos; L. R. K. S. A. centras ir kuopos; Čikagos ir Niujorko lietuvių organizacijos ir kt.

Viršuje suminėtos straipsnius parūpino geriausi Lietuvos publicistai, susipažinę su Lietuvos išeivijos problemomis, būtent: Alseika, Abraitis, Babickas, Balutis, Daudzvardas, Daukantas, Gineitis, Gaurilius, Gavėnas, Jatulis, Jurgėla, Jurgelionis, Janulionis, Jankus, Kasakaitis, Kemėsis, Kėlvaitis, Mačiulis, Orovevskis, Majienė, Oller, Mankus, Pakėtas, Paluikis, Palekaitis, Pažėra, Puskunigis, Račkauskas, Rómeris, Ruseckas, Rondomanskis, Ryzelis, Skipitis, Suveinis, Sruoga, Sužiedėlis, Šalčius, Šalna, Vabalas, Vairas, Variakojis, Žmuidzinas ir kt.

Šią D. U. L. R. leidinį turėtų sveikinti visi, kam tiktai rūpi Lietuvos išveičių gyvenimas. Neabejojau, kad užsienio spauda malonės paraginti savo skaitytojus užsisakyti tą knygą ir tuo padės D. U. L. R. toliau dirbti savo naudingą ir kilnų darbą.

KAROLIS VAIRAS.

Aukos.

«Dr. Vinco Kudirkos» vardo lietuvių mokyklos statybai buvo renkamos, Mokos rajone, aukos. Rinko iš šios mokyklos Tėvų Komiteto A. Serbenta, J. Juodgudis ir mokyti, V. V. Nalivaika. Aukavo šie asmenys:

- M. Daminikaitienė—5\$000, M. Mackevičius—10\$000, J. Gaupšas—5\$000, M. Danilevičius—5\$000, O. Saldūnytė—3\$000, J. Grigulis—2\$000, S. Saldūnytė—3\$000, K. Matulionis—5\$000 A. Pikūnas—5\$000, J. Butrimas—10\$000, V. Ivanovas—1\$000, O. Anuzevičienė—4\$000, A. Narkūnas—5\$000, K. Rutkauskas—5\$000, M. Kaziela—5\$000, M. Ložinskas—10\$000, J. Kraušėnas 10\$000.

Viso suaukota 138\$000.

Lietuvių Moterų D-ja Villa Bellos skyrius 50\$000.

Iš viso «Dr. Vinco Kudirkos» v. liet. mokyklos statybai, su anksčiau skelbtom aukomis, São Paulo lietuvių komitete, surinkta Rs. 3337\$400.

Visiems gerbiamiems aukotojams «Dr. V. Kudirkos» liet. prad. mokyklos Tėvų Komiteto vardu reikiški nuosirdžiausia padėka.

Mokyt. V. V. Nalivaika.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

SPORTAS

LAIMĖJO GRAŽIĄ TAURĖ.

Vasario 10 d. Mokos liethuaniečiai dalyvavo «Juvenil Parque da Móoca» rengiamam festivalė (šventėje), kuris įvyko «Fluminenses» aikštėje.

Lithuaniečiams teko žaisti su brazilų klubu F. C. Camões. Lošimo pasižiūrėti susirinko daugybė žiūrovų (toršidos), taip iš lietuvių taip ir iš brazilų pusės. Rungtynės visą laiką buvo gyvos ir įdomios. Atakčiai buvo kovojama dėl kiekvienos aikštės pėdos. Vis deito lithuaniečiai buvo persvaroje ir po atkaklios atakos įsodino priešams lemiamą golą, baigdami rungtynes 1 : 0 ir tuo pačiu laimėdami savo klubui gražią taurę, kuri iškilmingai padėta greta kitų sentau įgytų trofejų.

B.

Lietuvos Nepriklausomybei paminėti Mokos ir Bom Retiro lithuaniečiai žaidžia vasario 17 d. ping-pongo rungtynes. Bus žaidžiama iš taurių.

Gražią taurę pirmą komandai stato p. B. Steponaitis. Kitas taures stato skyriai. Rungtynės įvyksta Lietuvių Namų salėje 3 val. p. p.

PING-İ ONGAS.

Praeitą ketvirtadienį Bom Retiro «Lithuanijos» ping-pongistai žaidė atkaklias rungtynes su brazilų klubu Bo chinchio. Tai buvo iš eilės 4 tos su jais rungtynės, iš kurių jiems ne avyko nė vienu išlošti. Kartais išlošdavo jų II-ji komanda. Dabar išlošė lithuaniečių visos trys komandos šiais rezultatais:

I Lith. — 200	Boch. — 190
II Lith. — 150	Boch. — 134
III Lith. — 100	Boch. — 59.

E.

FUTBOLAS.

Praeitą sekmadienį 10 d. Bom Retiro lithuaniečiai žaidė futbolo rungtynes su Bochincho F. C. Aikšte po nuolatinio lietuvis pasirodė labai slaptai, vietomis išties balos ir duobės purvo. Žaidė, tik atrosios komandos. Lithuaniečiai pralose brazilams 4 : 0. Pirmosios komandos visai nežaidė. Susitarta lošti, kai bus sausesnis oras.

E.

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS.

Vasario mėn. 5 d. įvyko Sp. S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyriaus naujosios valdybos posėdis. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis šiaip: 1) Juozas Janušis — pirn., 2) Petras Jurgutis — vice-pirn., 3) Ed. Pažėra — sekret., 4) Kazys Ambrazevičius — židninkas ir 5) Vladas Jurgutis — ūkvedzi. Petras Jurgutis tuo tarpu eina ir sporto vedėjo pareigas; jo padėjėju išrinktas Vyt. Martusevičius; ūkvedzi pad. — St. Petnys. Tikimės, kad naujoji valdyba pasekmingai darbuosis S-gos gerovei ir Lietuvos garbei. To mes jai ir linkime.

E.

Kronika.

LIETUVIU S GOS BRAZILIJOS V BOS POSĖDIS.

Praeitą šeštadienį Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92 įvyko Lietuvių S-gos Brazilijoj eilinis valdybos posėdis kuriame dalyvavo visi į S-gą įeinančių organizacijų atstovai.

Tarp kitų klausimų buvo svarstyta Lietuvių Namų išlaikymo klausimas. Namų savininkui pakėlus nuomą ut namą buvo numatoma nuo namo atsisa kyti ir nuomoti tik salę Vysk. Valančiaus liet. pradžios mokyklai. Apsevėčius susidariusią padėti nutarta ir ty liau laikyti visus namus, kartu su sale. Bom retiro «Vilties skyrius ir «Lithuanijos» skyrius apsiėmė mokėti S-gai už naudojimąsi patalpomis ir sale vė karams tam tikrą nustatytą mokesnį, kad tuo būdu palengvinti S-gai namų išlaikymą. Aukščiau organizacijos už salę nuomos nemokėjo, o tik mokėjo 50% nuo rengiamų vakarų bei pramo gų pelno.

Nors mokesnis už salę (kuris yra gana didelis) ir gerokai ap sunkins minėtas organizacijas, tačiau jos yra pasiryžusios jį mokėti, kad tik bendromis įėjomis išlaikyti Bom Retiro lietuvių mokyklą ir Lietuvių Namus.

RUOŠIAMASI VASARIO 16 DIENOS IŠKILMĖMS.

Šį šeštadienį švėsime Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Šventės išimėms São Paulo lietuvių kolonija smarkiai ruošiasi, ypatingai vietinės jaunimo organizacijos, chorai, Mokos Tėvų Komitetas ir atskiri asmenys. Mat, tą dieną bus pašventinta Dariaus ir Girėno vardo salė ir Dr. V. Kudirkos vardo rūmai. Iškilmės prasidės 5 val. vakaro naujuose Dr. V. Kudirkos rūmuose, rus Coxipó Nr. 13 (Mokoje). Pradžioje bus atliktos pašventinimo apeigos, toliau kalbos ir «Vilties» Bom Retiro bei Mokos skyrių chorai padainuos keletą lietuviškų dainų.

Atidarymo bei pašventinimo iškilmės pasibaigus, Bom Retiro «Vilties» choras ir keletas solistų važiuos dainuoti į «Record» radijofoną. Pradžioje bus atliktos pašventinimo apeigos, toliau kalbos ir «Vilties» Bom Retiro bei Mokos skyrių chorai padainuos keletą lietuviškų dainų.

Iškilmės bei koncertą ruošiasi labai daug vietos lietuvių iš visų São Paulo miesto pakraščių. Šimt Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas bus kaip iš visko matyti, labai gražus ir įspūdingas.

Sekmadienį, vasario 17 dieną, S. Antano d. Pary bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos, kurias atlaikys vietos lietuvių katalikų klebonas kun. B. Sugintas.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Kleboniškų kaimo, Pažaislio valst., Kauno aps.
2. Zungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
3. Katkų Adolfą, kilusį iš Šiaulių
4. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valst. Kauno apskr.
5. Bakalereiskį Tevelį, kilusį iš Butrimonių m.
6. Bučinską Joną.
7. Džidoravičių Joną iš Raguvos.
8. Riškų Antaną, Ringuvėnų dvaro, Kuršėnų valst.
9. Bivainį Stasį, Taujėnų valst. Ukmergės apskr.
10. Vilnonį Antaną.
11. Vilnonytę — Grebnickienę Oną.

Visi piliečiai, kurie žino paieškujamų asmenų gyvenamąsias vietas, tepraneša jų adresus Konsulatui.

G. L.

Penki metai!

(taša)

Kad mokykla išsilaiškė anais sunkiaisiais krizės laikais tai tik dėka ne-
skaitlingam būreliui apie ją susispietu-
sųjų žmonių ir p. Konsului, kuris kriti-
šniaisiais momentais suteikdavo pašal-
pas.

Didesnė gi dalis mūsų žmonių, iš
dalies ir jaunimas, kuriam, rodos, mo-
kykla, kaip apavietos ir kultūros ne-
ejeje, turėtų nemažiau rūpėti, į tą ben-
drą visiems reikalą žiūrėjo pro pirštus.
Daugumos tokių argumentais buvo ir
yra: „Kas man mokykla?.. Aš vaikų
neturiu, arba į ją neleidžiu, tai kam
dėl jos rūpintis“. Tuo save pateisinda
nui laikėsi nuo jos nuosaliai.

Nemažam, menkiau susipratusių
žmonių skaičiui, tokioms pažūros iš-
tygti padėjo, atstolindami nuo tautinio su-
spirtimo, visoki garštiečiai, aldiečiai,
kultūristai ir p., kurie savo, daugiau
egzistinio pobūdžio tikslus siekdami vi-
siškai yra pasiryžę suminti mokyklą į
parvą ir tai tik dėl to, kad ji yra tvar-
koma taip kaip galima, o ne taip, kaip
jei ponai norėtų.

Mokyklos būklė moraliu ir viduji-
nio susitvarkymo atžvilgiu pagerėjo nuo
1932 m., kada gerbiamo p. Konsulo rū-
pesniu buvo į šiek tiek pakenčiamai
apropinta, lietuviškais vadovėliais ir
tarp pasiskaitymui knygomis.

Bet ekonominiu atžvilgiu mokykla
dar skurdo, kas neigiamai atsiliepė ir
jos moralę būklę, nes daugiau reikėjo
kreipti dėmesio ir dėti pastangų jos iš-
laikymui. Tam turėjo dirbti ne tik Tė-
vų Komitetas, tėvai ir mokytojas, bet
ir mokiniai, rengdami promogėles, va-
kariūjus, kas ir buvo šaltiniais lėšų rei-
kalingų būto išlaikymui. Iš tėvų su-
rankamo mokesnio niekad neužtekdavo.

Mokyklos ekonominė būklė pager-
ėjo persikėlus jai 1933 m. rugpjūčio
mėn. 1 d. į nuosavą, Gerb. Konsulo pas-

tangomis pastatytą pastogę — Dr. Jono
Basanavičiaus vardo lietuvių kultūros
rūmą.

Nuo to laiko prasidėjo mokyklai
laimingosios džiaugsmo dienos. Pasijū-
tus puikiose, erdviuose ir visais atžvil-
giais patogiose patalpose, kaip darbas,
taip ir visoks veikimas keleriopai pa-
gyvėjo. Mokinių skaičius pašoko dvi-
gubai. Pradėjo daugiau rasti organi-
zaciniam visuomenės darbu darbininkų
kurių energingo ir nuosirdaus darbo
vaisiais buvo tas, kad dar tų metų pa-
baigoje mokykla įsigyjo daug baldų,
scenai dekoracijas ir kitas reikmenis,
papuošė salę gražiais paveikslais ir t.p.

Pradėtas visų vieningai ir su ūpu
pradžioje darbas, atrodė duos tokių vai-
sų, kuriais paskui bus galima džiaugtis
ir gerėtis. Bet deja, ir čia koją pakiošo
tas mūsų nelemtas nemokėjimas tar-
pauvų sugyventi. savo egoistinio „aš-
statymas virš visko.

Dėl to viso, dar 1933 m. pabaigo-
je bendras vieningas darbas pradėjo
pakrikti, kas davė progos tiems, kurie
savos mokyklos neapkenčia. varyti vi-
suomenės kiršinimo ir skaldymo darba.
Radosi nepasitikėjimas, provokacijos,
nepasitikėjimas viens kitu. Visa tai
atstumė nuo bendro darbo veresnius ir
nuosirdesnius veikėjus, duodant progos
išeiti į areną visiškai visuomenės darbe
nenuisvokiantiems asmenims, kuriems
dažniausia daugia rūpi garbė, negu
darbo produktyvumas ir visuomenės
reikalai.

Jau nuo 1934 m. pradžios, kada,
anot „Lietuvių Aido Braz.“ tpo demo-
kriatiškas pagrindais išrinktas mokyk-
los Tėvų Komitetas iš tokių asmenų,
kuriems organizacinis darbas visai ne-
suprantamas ir neįkandamas, mokyklo-
je visoks veikimas pradėjo apmirti ir
dabartiniu laiku galima sakyti visai pa-
laidotas.

Ir kas dabar tam kaltas?
Ar kalti tie Komitetą sudarę žmo-
nės, kurie gal ir geriausių norų turėda
mi padaryti nieko negali, nes nemoka.
Ar kaltas mokytojas, kuris viens už vi-
sus atidirbti nepajėgia. Nel. Cia dau-

giausia kalti tie, kurie griaudami auto-
ritetus ir skelbdami save geradariais
esant, siekia to, kad lietuviškumo pag-
rindais suorganizuotą mokyklą išgriau-
ti ir ant jos griūvesių pastatyti tai, ko
patys nesugeba ir niekad nesugebės
pastatyti. Labai aišku, kad jie šiandie-
nų taip daro ne tiek iš įsitykinimo, kiek
iš kvailes vaikiškos puikybės, bet visgi
nemaža dalis mūsų jiems pritariam.

Paskui kalti ir patys žmonės. Juk
ne paslaptis, kad yra tokių tėvų, kurie
po kelis metus vaiką leidžia į mokyklą
ir tuo tarpu nežino kur ta mokykla yra
kaip ji veikia ir kaip išlaikoma. Arba
vėl. Ar nėra ir tokių ponų, kurie len-
giausiai galėdami užsimokėti po 2\$000
milreisu į mėn. mokyklos išlaikymui,
nemoka vilkina po kelis mėnesius ir
paskui prasiskolinę atsiima vaikus ir
veda į brazilų, bei ungarų mokyklas.
Arba vėl, daug gi savo tarpe mes turim
gėlavaisių patventelių visuomenės dar-
bu, kurie tiesdami mokyklai pagalbos
ranką jaustusi tai darą dėl įdėjos iš pa-
šventimto. Daugiausia jaučiama, kad
tuomi daroma kokia tai kam malonė,
už ką dažniausiai pageidaujama tokio
pat atpildo.

Visa tai ir yra faktai, kurie at-
skleidžia praeito penkmečio darbuotės
kultūrinio darbo dirvoje paklydimus,
geriau išsistebėję ateityje galėtumėm jų
išvengt.

Yra, žinoma, nemaža nuveikta ir
gerų darbų, bet aš apie juos mažiau
kalbėjau todėl, kad kas gera geru ir
pasliks, o iš savo klaidų žmonės mo-
kinasi.

Paieskojimas.

Aš Apolonija Kuzniene paieškau
Adolfo Lapinsko kas apie jį žino, pra-
šau pranešti žodžiu ar raštu į „Lietu-
vio“ Redakciją, rua Bandeirantes, 92.

Trupiniai.

— Lietuvoje auga vandens riešu-
tai, vadinami agarai. Jų yra tik Ki-
lučių ežere, 3 km. nuo Biržų miestu.
Jie auga ežero dugne, po vandeniu.
Agarai nelabai skanūs, bet senovėje ir
badmečio metu žmonės iš jų keptavo
duona, o lapais šerdavo gyvulius. Euro-
poje vandens riešutų yra tik keliose
vietose Rusijoje ir Lenkijoje ir Žiemų
Azijoje.

— Biržų apskrity, Klausėčių, Kir-
klių, Daumėnų, Kirdonių, Repeikių,
Daužgirio ir Montegailiškių laukuose
yra požeminių urvų ir įgriuvimų, į ku-
riuos yra nuginuzdę medžiai ir trobe-
siai. Paskutinis įgriuvimas įvyko 1919
m. poje vasarą Karajimiskų kaime. Ūki-
ninko Žiuko kieme staiga įgriuvo žemė
ir atsivėrė kiaurynė. Bet tuo laiku
kieme nieko nebuvo, tai niekas nen-
kentėjo. Mat tenai yra požeminiai kal-
kių, gipso ir kreidos klodai. Kai van-
duo juos paplauša — žemė įgriūva.

— Stelmuižės dvare, Zarasų apskr-
tyje auga ažuolas, kurio kamienas turi 16
metrų ir 45 cm. apskritime, aukštis —
20 metrų. Jis turi apie 600 metų se-
numo. Ant to ažuolo šakos yra išau-
gęs nemažas šermukšnis, Tautišlo gi-
rijoje, netoli Ervilko, auga milžiniška
ir labai sena pušis, kurios tarpušaky
taip pat yra užaugęs storas šermukšnis
Po ta pušimi rusai korė lenkmečio su-
kilėlius.

— Pirmieji degtukai buvo išrasti
1812 m., bet jie buvo labai netobuli; no-
rint uždegti, reikėdavo pamirkyti į sier-
nos rūgštį ir smarkiai trinti. 1823 m.
buvo išrasti taip vadinami „švediški
degtukai“, kuriuos trindavo į šlurkštų
stiklinį popieri. Už metų buvo išrasti
fosforiniai, o 1848 m. dabartiniai nepa-
vojingi degtukai.

V. Vaitariokas.

Pilietis Klumpė ir laikraštis.

(foljetonas).

Pilietis Klumpė jau aštunti metai
kaip Brazilijoje ir lygiai aštunti metai,
kaip viena diena, jis šeimos lydimas
rytą eina į kavos plantaciją, sunkų ma-
tiką vilkdamas ir vakare grįžta namon.
Kadangi žmogus raštingas, kaip
pavizdžiui perėjęs visas litanijas ir per
braides „Jėzus mūkas“ ir „Šventųjų
gyvenimus“ po kelis net kartus — tai
calite suprasti, kad ir laikraštis — jam
ne svečias.

Eina sau į kavyną pil. Klumpė
ir „Lietuvis“ kyšo iš švarko kišenio.
Padirbėja, ar pavalgio — tuoj po kavos
krūmo. Ir tempia iš kišenio „Lietuvį“.
Skaito balsu. Vaikai klausu.

— Geras, sako, tas „Lietuvis“ tik
mautis — savaitė neužtenka. Kas ki-
ta bus kaip išeis „Viltis“ — ot tada...
Ir paleidžia tirštą pyppkės dūmų
debesį.

Taip ir slenka dienos, savaitės.
O vieną sekmadienį pasiūaukia
žmoną ir sako:
— Mariuk, rašysiu Lietuvon „Ry-
tojui“... Tegu ateis. Juk nebrangus,
o naujienu jame begalės. Kaip tau at-
rodo?.. A? —

— Žinokis, tėvai juk tu naujų gas
padorinus.
Tuoj pilietis Klumpė surado raša-
lą plunksną ir emė brėžti:
— Ponai daraktoriai —

Aš pilietis Klumpė Motiejus pakar-
niai prašau siuntinėti man „Jūsų
Rytojui“, žinot, tą patį, ką į Velun

rašių kaimą siūsdavote. Įdedu du
doleriu, kad trūks — prisiūsiu dau-
giau. Tik, ponai daraktoriai,
jurasinkite laivo načalstval, kad
atvežtų nesušlapusį, nes per jū-
rą... Jei gerai siuntinėsite ir ki-
tais metais skaitysiu. Štai pnteko
gero, tik labai karšta Brazilijoje...
...Su godone Klumpė Motiejus.

Pabaigė laišką ir kertėj padėjo
adresą. Pats apsiavė naujom kelnėm,
pasirio kaklaraištį, kuris jau penkis
metus nebuvo jo smakro matės ir, pa-
pusryčiauvęs, išėjo paštan.

Praslinko visas mėnuo. Klumpė
emė nerimti.

— Gal pinigai nenuėjo? Ar lai-
vas nuskendo su viskuo?..

Žmogus net mažiau valgė. Bet ga-
ly gale ir „Mūsų Rytojus“ atėjo.

Kiek džiaugsmo. Senis net pajau-
nėjo. Vaikams davė gerai pamatyti ir
pats pirmadienį net darban nėjo. Skai-
tė atsidėjęs net ir valgyti Mariuką ne
praprašė. Ir kurgi iš pat Kauno! Ir dar
net jo paties laišku parkviestas, nte se-
niūno nereikėjo. Tai gi skaito visą die-
ną net prakaitą braukdamas Klumpė
laikraštį ir talpina žinias į nuplikusią
galvą džiaugdamasis:

— Tai nustebinsiu visus su Ži-
niom. Tegu visi žinos, kad Klumpė ir
Brazilijoje nepamiršta tėvynės!
Net rūkyti užmiršo.

Ypatingai Klumpėi įdomu, kad yra
šoma jog žmogui net daktarai ir širdį
kitą įdeda. Tik nepasakytą kiėno: —
kiaulės, ar šuns, o gal ir jaučio?..

O gal ir kokį radijų įdeda, pava-
dinta širdim?.. Taip ir bus, kad radi-
jų!.. Aha! Taip!..

Nusprendė Klumpė.
O kaimynai sužinoję, kad Klum-
pė turi lietuvišką laikraštį, vakare emė
ūirinis virsti į Klumpės grįčią. O pats
Klumpė linksmas šypsojosi, kad galės
skleisti žinias iš lietuviško laikraščio.

— Tai kaip, Motiej, sako lietuvi-
šką... —

— Taigi, atėjo...
Išdidžiai taria Klumpė ir ištrau-
kęs iš po pagalvės rodo vistems naują
svečią.

Kaimynai net kvapą sulaukę žiūri,
stebisi.

— Tai ką berašo — klausia ki-
tas.

— Visko čia yra — nusispjovęs
pradeda Klumpė — apie kiaules, javus,
apie žmogų su radijaus širdim ir t. t...
— Šu radijaus! Ir kaip galį rodo
kos būti? — nustebė klausia visi.

— O visgi yra — tęsia Klumpė —
pavizdžiui numiroi, sustojo širdis. O
sustojo, kad netikus. Tuoj daktarai...
Išlupo tau širdį, įstatė kokį radijaus ir
tu vėl gyvas ir eini dirbti... Svieto
mandrybės brač... —

— Vaje, vaje! Ir ko nesama. Su
radijais! Vaje, vaje!..

— Bet, turbūt, yra kokia nors ir
skylė palikta radijui užsukt, ar kaip
ten?..

— Na, tai aišku, kaip Jekui raro-
tai! Yra, Pavizdžiui radijus sustojo...
Tu pats ir guli negyvas! Tuoj žmons,
ar sūnus už raktu, užsuko, pajudino,
tu ir vėl gyvas ir t. t. Mokslo stebuk-
lai, mieli kaimynai!..

Pabaigė Klumpė ir patenkintas už-
sidėję pyppkė.

O kaimynai nustebę klausėsi:
— Vaje, vaje! — Tai svieto mandry-
bės!

— Ale kiek visokių mandrybių
svietas išgalvojo — tęsia Klumpė — štai
senenai viens profesorius sako su pils-
liniu balionu lekęs stratosferos parsiv-
zeiti. Ir parsivežes...
— Vaje! O kas ta „stratospera“ —
klausia visi.

— Nepasakytą. Turbūt kokie vais-
tai, kad mat ir lotynišką vardą turi —
paaiškina Klumpė.

Visi didžiausiai nustebę, o Klum-
pė pasakoja, aiškina:

— Ši, parodo pirštu į laikraštį
Klumpė, Prancūzijoje vienai bobai ir
akis kitas įdėjo. Įdėjo ir baigta! Ta
skaito ir rašo, mat esanti mokyta, o
akys jau buvusios netikusios.

— Vaje, kažin kokias akis įdėjo?
— Klausia nustebę kaimynai.

— Nepasakytą. Bet žinoma ko-
kio nors gyvulio. Man rodos tai turėtų
būti kiaulės, nes paplovus mėsa ir akys
sunaudojama.

— Vaje, su kiaulės akimis!.. Tai,
turbūt, draši yra ta moteris, nes kiau-
lės turi drašos — pastebi kaimynai.

— Svieto mandrybė! — aiškina
Klumpė — mes gal ir nesulauksim, o
mūsų vaikai, tai tikrai galės su kiaučių
akimis gyventi!..

— Ale ką čia — sako kitas, jau
svietas tiek išugdėjo, kad nieko nėra
negalimo. Viska padaro. Pavizdžiui po
piežius sėdi Ryme ir kalba, o čia, kur
nors Brazilijoje visi klausu.

— Tai gi, susied, taigi!

— Svieto mandrybės, kaimynėliai,
geros galvos! — pabaigė Klumpė.

PASAULYJ

HAUPTMANAS PASMERKTAS MIRTI.

Iš Amerikos pranešama, kad Flamingtone teismas pripažino kaltu ir nu teisė mirtimi Hauptmaną, kuris buvo kaltinamas lakūno Lindbergo sūnaus pagrobime. Hauptmano byla tęsėsi gana ilgai ir kelė didelio susidomėjimo Amerikos visuomenėje. Hauptmanas visą laiką gynėsi ir kaltu neprisipažino, tačiau dauguma liudaiŋku įrodinėjo, kad jis tikrai pagrobė Lindbergo sūnų ir vėliau jį nužudė, kada tėvas nenorėjo mokėti pagrobikui išperkamos sumos, bet pasiskundė policijai.

NAUJAS INCIDENTAS TARP ITALIJOS IR ABISINIJOS.

Tarp Italijos ir Abisėnijos kilo smarkus incidentas, kuris beaž ko nevirto atviru karu. Nelabai senai abi šalių pasienio sargyba smarkiai apšaudė italių pasienio sargybą. Per šiuo šaudymus žuvo po keletą kareivių iš vienos ir kitos pusės. Italijos vyriausybė pasiuntė protestą iš ko ir kilo naujas konfliktas. Bavo pasklidę gandai, kad Italija pasiuntė ultimatumą ir mananti paskelbti karą Abisėnijai. Šis incidentas buvo sujūdinęs beveik visą Europą, nes buvo laukta iš jo labai neįremtų pasekmių. Tačiau paskutinės žinios praneša, kad abi susikivirėjusios šalys konfliktą likviduos laisvu susitarimu.

MATHIAS RAKOSAY NUTEISTAS KALĖTI.

Iš Budapešto pranešama, kad teismas nuteisė sunkių darbų kalėjimu iki gyvos galvos žinoma Vengrijos komunistų vadą Mathias Rakosay. Rakosay ilgas metus varė komunistinę propagandą Vengrijoje ir vadovavo priešvalstybiniam elementui, kol buvo sugautas ir pagaliau nuteistas.

TRAUKINYS UŽMUŠĖ DEVYNIS DARBININKUS.

Iš Kanados pranešama, kad Fort William traukinys pagavo ir sudaužė, einantį skersai geležinkelio auto-sunkvežimį, kuriame važiuo daug darbininkų. Per katastrofą devyni darbininkai buvo užmušti vietoje, penki sunkiai sužeisti ir kiti sužeisti lengviau.

HITLERIS APLANKYSIĄS SARRA.

Iš Sarrebruck pranešama, kad eina gandai, jog Vokietijos kancleris Adolfas Hitleris šių metų kovo 7 dieną atvyks aplankyti Sarro kraštą.

AUDROS COOKO SALYNE.

Iš Velingtono pranešama, kad per Cooko salyną praėjo nepaprastai smarki audra su lietumi, kuri beveik visiškai sunaikino vaisius ir daržoves. Audros padaryti nuostoliai labai dideli.

KOVA SU NEDARBU AMERIKOJE.

Darbo krizė Amerikoje labai didi.

Bedarbių yra keletas milijonų. Vyriausybė visai lauzo galvą, kaip padėti bedarbiams ir sumažinti darbo krizę. Prezidentas Roosvelitas paruošė tam tikrą planą, sulig kuriuo manoma pasukti virš keturių milijardų dolerių viešiesiems darbams. Dabar studijuojama, kaip tą planą pradėti vykdyti.

PRANCUZIJA IŠTREMIS EKSTREMISTUS.

Iš Paryžiaus pranešama, kad paleista iš kalėjimo šeši svetimšaliai ekstremistai, kurie kelė rimšes Paryžiuje. Svetimšaliai ekstremistai bus ištremiti iš Prancūzijos teritorijos.

PAN-AMERIKOS PREKYBOS KONFERENCIJA

Brazilija priėmė Argentinos kvietimą dalyvauti Pan Amerikos komercijos konferencijoje, kuri įvyks Buenos Aires mieste tuo laiku, kada atvyks Argentinon Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas.

BUS VERČIAMSI PARDUOTI SAVO NUOSAVYBES.

«Dentziger Vorpost» praneša, kad Lenkijos vyriausybė mananti praveisti įstatymą, kuriuo visi svetimšaliai, gyvenantieji Lenkijos—Dancigo pasienio bus priversti parduoti savo nuosavybes nes įstatymu bus draudžiama svetimšaliams pasieni turėti nuosavybes. Laikraštis pažymi, kad daugelis vokiečių gyvenančių Dancigo pasienj, bus priversti parduoti savo nuosavybes.

Gerb. Skaitytojams.

Daug kartų raginami, dar kurie mūsų skaitytojai nepasirūpino atsilyginti už laikraštį. Kalburi iš jų parašė laiškus, prašydami nesustabdyti laikraščio siuntinėjimo ir žadėdami atsilyginti. Mes ju pažadams patikėjome ir laikraštį siunčiame. Kiti gi visai nieko neparaišė. Pastariesiems laikraščio siuntinėjimą būsime priversti sustabdyti.

Dar kartą prašome visų gerb. skaitytojų, kurie dar nėra savo šalių išlyginę, pasiskubinti tai padaryti, nes skolininkai labai ap sunkina laikraštį. Mes tikimės, kad mūsų gerb. skaitytojai neapvils mūsų.

Administracija.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:
A. Baubiniui, L. Barauskui, A. Daučenskui, S. Čiurkiniui, V. Kavolui, B. Lingei, Z. Mačiulskui, K. Norkaičiui, A. Paplauskui, P. Rinkevičiui, A. Semoliui, A. Vabalinei, K. Vasiliauskui, J. Veličkai.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reišų.

Administracija.

AGUA PURGATIVA SULFATINA
LAXATIVO GAZOZO PALADAR AGRADAVEL

Tomando 1 copice todas as noites, ou deitar-se obtem-se os seguintes resultados:

- 1 Elimina a acide estica.
- 2 Assegura a boa funcionamento do ligado e dos rias teges; subliuskes.
- 3 Observa os gases intestinaes permitiendo evitar o vertido e as incomodas prazos do ventre.
- 4 Utimo purgativo de grande utilidade quando tomado de uma só vez.

Exijam de seu farmacoutico o insuperavel
AGUA PURGATIVA SULFATINA
(A BOMBAS BRASILEIRAS)
recomendado para diarreias, prisão de ventre, e outras doenças do aparelho digestivo.

EM TODAS AS FARMACIAS
FABRICANTES: BIANCULLI & CO
AV. CELSO GARCIA N.º 918-S. PAULO

A. MAJUS.

(tąsa) 114

Desmancha-prazėres, m. triukšmadarys; skandalistas; pramogų trikdytojas.
Desmanchar, v. išardyti; atitraukti; atskirti; išblaškyti, išsklaidyti; išnarstyti; sutrikdyti; išmesti iš vėžių; atplėšti; išrauti; — se, pasileisti; ne besitverti kaily.
Desmancho, paleidimas; išardymas, išnarstymas; perversmas; maišatis; netvarka; palaidumas; pasileidimas.
Desmandado, adj. laisvas; pasileidęs; neklusnus; pakrikęs; paklydęs.
Desmandar, v. priešgimnauti; prieštarauti; atsakyti (kas buvo įsakyta); — se, pasiduoti kraštutinumams; nusizengti.
Desmandó, m. priešingas įsakymas; netvarka; neklusnumas; pikto tiksio darbas.
Desmantelar, v. tvirtovę, pilį apsupančius mūrus nugriauti; laivo būres nuimti; apnuoginti; išardyti, sugriauti.
Desmarcado, adj. neapsakomas; milžiniškas.
Desmascarar, v. nuimti kaukę, parodyti tikrą veidą.
Desmastrear, v. nuimti laivo stiebus.
Desmasio, m. abortas, išsimetimas, išsikratymas.
Desmazelado, m. apsilaidęs; sutingęs; lygiažiūriškas.
Desmazélo, m. apsilaidimas; nerūpestingumas, nestropumas; tingumas,

vangumas; lygiažiūriškumas.
Desmedido, adj. beribis, neišmatuojamas; milžiniškas.
Desmedir-se, v. r. nesaikingai elgtis; prašokti saiką.
Desmedrado, adj. suliekęs; sukritęs; subliuškes.
Desmedrar, v. liesinti; bloginti; bliuškininti; vytinti.
Desmelhorar, v. pablogti; nebe gerėti.
Desmembrar, v. išnarstyti, išskirstyti sąnarius.
Desmemoriar, v. užmiršti; nebe atminti.
Desmentir, v. neigti; atsaukti, sugriauti melą, šmeižtą, neteisingą žinią, paskalą.
Desmerecedór, adj. nevertas ne užtarnautas, pelynatas.
Desmerecér, v. neužtarnauti; nepelnyti, netekti vartės; — de, neturėti naudos; não — d'alg. nuo ko nors nesitraukti, nesišalinti.
Desmeremento, m. nevertingumas.
Desmesurado, adj. neišmatuojamas; milžiniškas.
Desmesurar, v. labai išplėsti; — se, perdėti.
Desmiolado, adj. beprotis; besmegenis.
Desmiolar, v. išimti smegenis; atimti protą.
Desmoderado, adj. nesaikingas.
Desmoitar, v. kirsti mišką; išdirbti žemę.

Desmontada, f. nuo arklio nusėdimas.
Desmontar, v. nulipti, nusėsti nuo arklio; numesti jojiką.
Desmonte, m. nuo arklio nusėdimas; rūdos kasimas; titnagžemis.
Desmoralizacáo, f. dorovingumo arđymas, demoralizacija.
Desmoralizar, v. ardyti dorovingumą, demoralizuoti.
Desmoronadiçáo, adj. sugriuvęs, sulręs; sugnicžęs.
Desmoronamento, m. sugriuvimas; suirimas; sugniužimas.
Desmoronar, v. griauti; ardyti; — se, susmukti, subirėti.
Desmoutar, v. — desmoitar.
Desnatar, v. nugriebti, nuimti grietinę (smetoną).
Desnatural, adj. antgamtinis, nenatūrališkas; nedėkingas.
Desnaturalisar, v. atimti pilietybę; palikti be tėvynės.
Desnaturar, v. pakeisti prigimtį, natūrą; denatūruoti (pav. spirity).
Desnavegável, adj. laivų neplaukiojamas, neperplaukiamas.
Desnecessário, adj. nereikalingas; nenaudingas.
Desnecessidade, f. nereikalingumas; nebūtinumas; nenaudingumas.
Desnervado, adj. bejėgiškas; silpnas; silpnų nervų.
Desnervamento, m. silpnumas; jėgų nusekimas.
Desnevar, v. nuvalyti šerkšną

šarmą; nuvaryti sniegą.
Desnevoar, v. išbalškyti miglą, rūkus, debesis.
Desnexo, adj. nudrįskęs, nuskaręs; skarmaluotas.
Desnivel, m. neorizentalumas; negulstumas.
Desnivelamento, m. — desnivel.
Desnivelar, v. pašalinti gulstumą, orizentalumą.
Desnobrecer, v. atimti titulą; išmesti iš bajorystės.
(b. d.)

BROLI-LIEUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenumeratą 1935 metams.
Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoj,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Praça da República, 15 Nr.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visose miesto rajonuose, ir „Lietuvio“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpinkaujant, daroma namadas iš viso pasaulio šalių. Už geriausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345. São Paulo.

„BERNARDO“
Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelena, arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. At-daryta diena ir nakti. —

Mūsų mokyklų

Gydytoju adresai:

Dr. Gennaro Malzoni - Rua da Mooca, 497 Nr.

Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias Ayres, 53-C Nr.

Dr. Biaggio Gravina - Praça Republica, 15 Nr.

Dr. Silverio Carpinelli - Praça Ramos de Azevedo, 18 Nr. (5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8 val. iki 9 v. priima ligonis Hospital Humberto I-o.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A (prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokyklos su didele 25-ų m. praktika ligoninėse ir klynkose specialiai, venerinių odos ligų, triperį naują, š-rį minkštą pagydo laikotarpiu 3—5 savaitių, sifilis ukolai 914 ir tt. Vidujinių, mažakraujystės ir kitų ligų.

Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A, namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 v. p. p.

S. Pauly rua Anhaia, 100 (B. Retiro) nuo 3 iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buęs 51/2 metu asistentu moteru klynikoje Berlyno ir Frankfurt Rentgeno institutas p/M. universiteto ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravioletniaus moteru klynikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne letiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kerčė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmdieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamados ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą		
Olympier	23.	2. 35.
Persier	7.	3. 35.
Macedonier	21.	3. 35.

Klinos pigios.

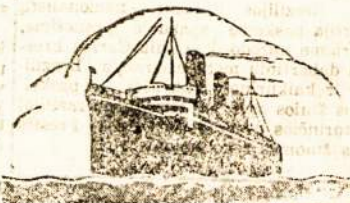
Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išėivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.]

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Istaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmdieniais tik iki 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Valstybės saugumo įstatymo projektas.

Valstybės saugumo įstatymo projektas iki šiol dar nepriimtas. Kaip ži nome, jis sukėlė Brazilijos politiniuose — slėksniuose daug ginčų ir protestų. Projektas ilgai buvo svarstomas ir dis kutuojamas įvairiose komisijose. Pagaliau nutarta laikuriuos jo punktus pakeisti. Laikraščiai rašo, kad projektas jau baigiamas naujai tvarkyti ir reiktu laiku bus patiekta svarstyti seimui. Ar jį seimas priims ar atmes, tuo tarpu sunku pasakyti.

Traukinių katastrofa ant Central do Brasil linijos.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad Joaquim Martinhos stoty, ant Central do Brasil geležinkelio linijos susidūrė du traukiniai. Per įvykusių nelaimė sunkiai sužeistas vieno traukinio mašinistas, kuris tuojau mirė ir keletas as menų sužeista lengviau.

Taip pat pranešama, kad nuo ilgo ir smarkaus lietaus labai genda minėtos geležinkelio linijos pylimai, kas truk do normaliam susisiekimui.

SUGAVO PINIGŲ DIRBĖJUS.

São Paulo policija vienoje vietoje sugavo netikrų pinigų dirbėjus, dirbusius netikras dviejų milreisių monetas. Pinigų «fabrikantai» sulimti ir padėti į kalėjimą. Pas sulimtuosius rasta netikriems pinigams dirbti prietaisai ir daug padirbtų monetų.

URUGVAJŲ REVOLIUCIJOS VA DĖS ATVYKSTA BRAZILIJON.

Laikraščiai praneša, kad paskutinės Urugvajaus revoliucijos vadas, generolas Basilio Munoz atvyksta Brazilijon. Generolas Munoz laikinai apsigyvens Minas Geraos sostinėje Bello Horizonte, kol Urugvajaus vidaus padėtis jėis į normales vėžas.

BRAZILIJA PASKOLOS NEIMS.

Prieš nekurį laiką kai kuriuose laikraščiuose buvo pasirodę žinių, kad Brazilijos prekybos delegacija Ameriko je derėsis su Amerikos bankininkais dėl naujos paskolos Brazilijoj. Dabar šia žinia atšaukiama ir pranešama, kad Brazilija naujos paskolos nemananti už traukti. Brazilijos ambasadorius Amerikoje pareiškė, kad Brazilija nereikalinga naujų paskolų. Ji galinti savo jėgomis pagerinti ekonominę krašto padėtį.

VANDUO SUGRIOVĖ TILTA ANT CUBATÃO UPĖS.

Praeitą šeštadienį vanduo sugriovė tiltą ant Cubatão upės. Automobilių susisiekinimas tarp Santos ir São Paulo buvo sulaukytas, kol padarė laikinąjį tiltą. Dėl nuolatinio ir smarkaus lietaus, kuris paskutinėmis dienomis lyjo, upėje vanduo nepaprastai pakilo ir sugriovė mūro pilionis, nuo ko tiltas su užo.

CARLOS PRESTES NE BRAZILIJON.

Brazilijos liberalų — nacionalistų partija paskelbė spaudoje pranešimą, kuriame nurodo, kad Luiz Carlos Prestes dabartiniu metu nesiranda Brazilijoj ir laikuriuose laikraščiuose paskelbtos žinios apie jo atsiradimą Brazilijoj yturinčios pagrindo. Carlos Prestes yra žinomas revoliucionierius.

9 val. ryto iškilmingas vėliavų pakėlimas.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės PROGRAMA

šią metų vasario 16 dieną.

II.

5 val. vak. Dr. V. Kudirkos rūmų atidarymas, Mokoje, rua Caxipó Nr. 13. Iškilnėse dalyvauja Lietuvos Konsulas São Paulo su aukštais svečiais, organizacijos ir lietuvių visuomenė. Pasventinimo apeigas atlieka vietos liet. klebonas kun. B. Sugintas.

III.

Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas Radio «Record» radiofone 8½ val. vakaro.

Koncertinė programos dalis

- 1) Sužadinkim Lietuva C. Sasnausko
 - 2) Karvelėli " "
 - 3) Aiš Morgytė VI. Paulausko
- Atlieka «Vilties» B. Retiro choras.
- 4) Kur bakužė samanota St. Šimkaus solo dainuoja K. Ambrazevičius.
 - 5) Oi kas — — — — — St. Šimkaus dainuoja T. Mažeika.
 - 6) Tėvynės melė nemari J. Naujalio duetas dainuoja K. Ambrozevičius ir P. Jurgutis.
 - 7) Patekėk sk. aušrinė J. Kašausko
 - 8) Naujoji Gadynė — — — — — M. Petrausko dainuoja T. Mažeika.
 - 9) Gaudžia Trimčiai — — — — — M. Petrausko kvartetas dainuoja K. Ambrazevičius, N. Godliauskas, P. Jurgutis, V. Godliauskas.
 - 10) Darbūninko daina — — — — — St. Šimkaus
 - 11) Lelskit į Tėvynę — — — — — VI. Paulausko
 - 12) O, blezdingalės — — — — — " "

Tautos himnas.

Atlieka «Vilties» B. Retiro choras.

Iš Radiofono choras ir solistai grįžta į Dr. V. Kudirkos rūmus, kur atliks koncerto programą.

PASTABA: Naujieji Dr. V. Kudirkos rūmai randasi Mokoje, ant rua Caxipó Nr. 13, prie pat rua Oratorio gatvės. Bondės ir omnibusai iš Largo da Sé ir Thezouro «Mooca». Važiuoti iki rua da Mooca gatvės galo, išlipti ir eiti Oratorio gatve iki rua Caxipó.

Tėvų žiniai.

Štuo pranešama Dr. Jono Basanavičiaus v. lietuvių pradžios m-los mokinių tėvams, kad š. m. vasario mėn. 24 d. 3 v. p. pietų įvyksta šios mokyklos mokinių tėvų bei globėjų visuotinis susirinkimas

Dienotvarkėje: 1. V-bos ir Revizijos Komisijos pranešimai, 2. Mokyklos metinė apyskaita ir trumpa mokyklos veikimo penkių metų apžvalga, 3. Naujos M-los V-bos ir Revizijos K-jos rinkimas ir kiti gana svarbūs mokyklą liečią klausimai.

Visus mokinių tėvus bei globėjus prašoma dalyvauti.

L. Gaigalas.
Mokyklos Vedėjas.

KONCERTAS! KONCERTAS!

Šią metų vasario 16 dieną, šeštadienį, naujoje Dr. V. Kudirkos rūmų salėje, rua Caxipó Nr. 13, Mokoje, rengiamas nepaprastas

Koncertas = Vakaras

Programą išpildys geriausi São Paulo lietuvių solistai p. p. T. Mažeika, V. Ejdrigevicius, J. Vinkauskienė bei «Vilties» Bom Retiro ir Mocos skyrių choral. Pirmą kartą São Pauly 60 žmonių choras scenoje! Nei vienas nepraleiskite progos. Koncertas įvyks po Dr. V. Kudirkos rūmų atidarymo 9 val. vakaro.

Pakvietimus pasirūpinkite iš anksto, nes VIETOJE NEBUS GAUNAMI. Pakvietimus gausite «Lietuvio» Redakcijoje, pas visus lietuvių mokytojus ir pas Mocos liet. mokyklos mokinius bei «Vilties» Mocos skyriaus narius. Programai pasibaigus šokiai iki 4 val. ryto

Bondės ir omnibusai iš Largo do Thezoro «Mooca 8». Važiuoti iki rua da Mooca gatvės galo, išlipti ir eiti Oratorio gatve iki rua COXIPÓ.

GREITAS SUSISIEKIMAS GRAZIUOJU LAIVU MASSILIA

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išeina geriausi laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynas ir visi valgiai.

Praça Ramos de Azevedo 9. S. Paulo

Agencia: Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

JAUNIME, neužmiršk, kad

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius vasario mėn. 3, 10, 17, 24, d. Lietuvių Namų salėje rengia linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIU ŽAS-BANDAS.

Vakaro pradžia 7 val., vak., pabaiga 12 val. nakties.

NAUJIENA! NAUJIENA!

Š. m. vasario mėnesį išeina pirmas numeris vienintelio Pietų Amerikoje lietuvių jaunimo žurnalio «VILTIS».

Žurnalas «VILTIS» bus nepaprastai įdomus, įvairus ir gausiai iliustruotas, skyriamas lietuvių išeivių jaunimui.

Žurnalas «VILTIS» eis kas mėnuo, 16 puslapių didumo, didelio formato, ant gero popieriaus ir su gražiu viršeliu.

Žurnalo «VILTIS» kaina, nepaisant didelių išlaidų, bus visiems prieinama. Prenumeratos kaina metams tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą ir kitas Europos šalis metams 15\$000, pusmečiui 8\$000. Į Šiaurinę Ameriką ir Pietų Amerikos valstybes kaina: metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Atskiro numerio kaina 1\$000.

Kiekvieno lietuvių išeivio pareiga šį žurnalą skaityti ir užsi-prenumeruoti. Pasiskubinkite išsirašyti jį jau dabar. Pinigus siusti šiuo adresu:

«VILTIS» Caixa postal 1764 São Paulo.

Kas atsius 1\$000 pašto ženklais, gaus vieną numerį susipažinimui.